

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

WRONINIEC

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

1310 r.; XIX w.; pocz. XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Niechlów

6. Współrzędne geograficzne

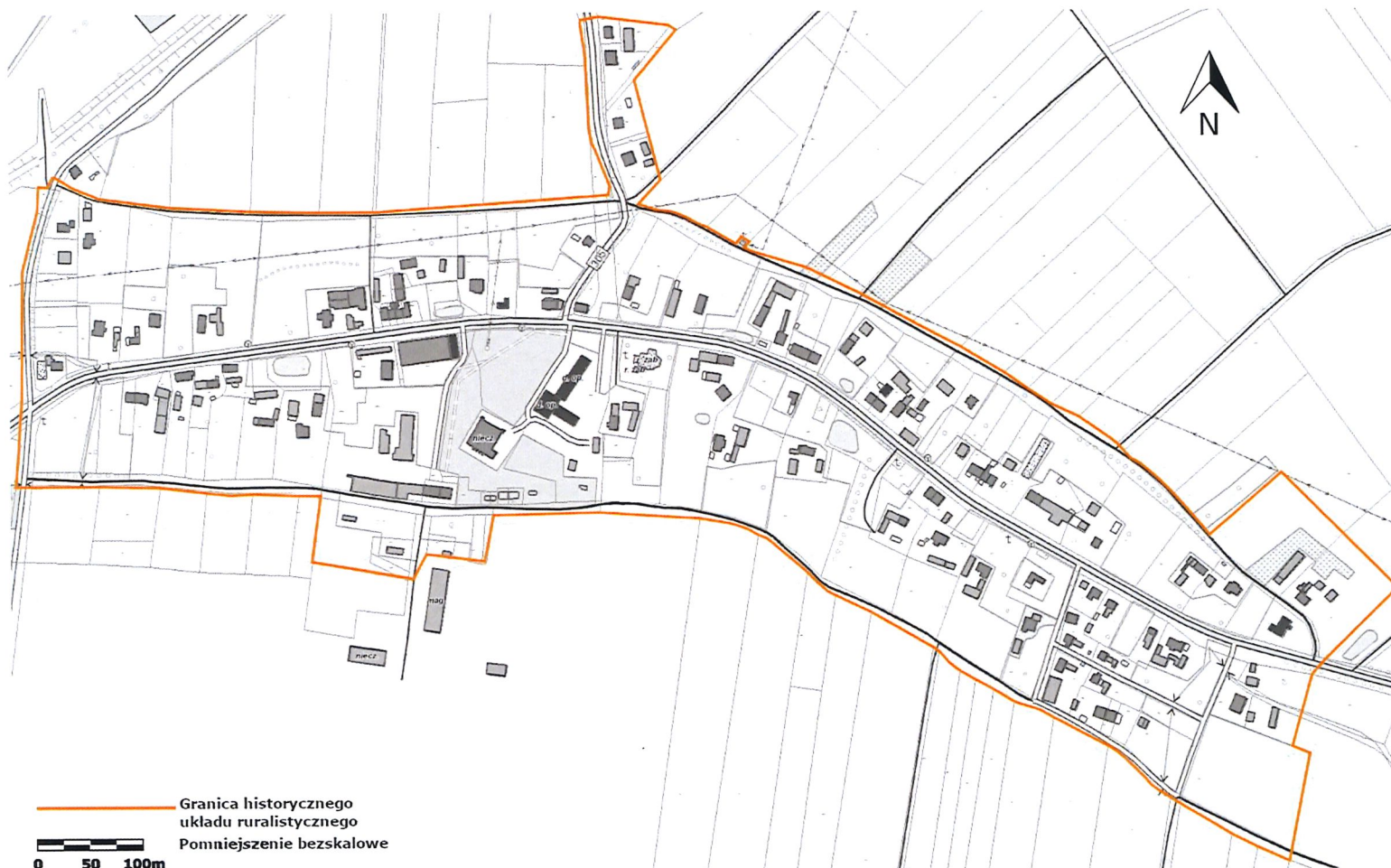
N: 51°40'58", E: 16°26'25"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

Mapa w skali 1:5000 w zał. nr 1.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Conradiswalde (1310), Conradiswald (1358), Cunradswaldau (1603, 1765), Conradswalde / Konradswaldeu (1791), Konradswaldau (1791, 1830, 1845-1945)

Historia: Wieś o metryce średniowiecznej (pierwsze wzmianki – 1310 r.). W XV w. dobra we Wronińcu stanowiły własność rodziny von Ledlau. Kolejnymi właścicielami byli Burkhard von Diebitsch (1494 r.), Caspar von Kreckwitz (przed 1530 r.). W rękach rodu von Kreckwitz majątek pozostał do pocz. XVII w. W l. 1601 -1603, dla miejscowej gminy ewangelickiej, został zbudowany kościół. W 1653 r. został on przejęty przez katolików i włączony do parafii w Osetnie. Po 1741 r. kościół powrócił do ewangelików. Od pocz. XVIII w. do 1710 r. dobra były własnością rodziny von Stosch, później kolejno należały do Rudolfa von Gersdorf, rodziny von Hocke. W 1765 r. wśród mieszkańców wsi wymieniano 3 kmieci, 13 zagrodników, 6 wolnych zagrodników.

Od końca XVIII w. do 1808 r. majątek należał do Ernsta von Prittwitz. W 1791 r. wieś była zamieszkiwana przez 3 służebnych kmieci, 4 wolnych, 16 omłockowych zagrodników, 1 chałupnika. Na terenie miejscowości odnotowano dwa folwarki oraz szkołę. W I poł. XIX w. dobra stanowiły własność Jana Bobumiła von Rosenberg, Wilhelma Bogumiła barona von Richthofen, hrabiego Wiktora Matuschka. Wówczas w miejscowości działała szkoła ewangelicka. Od 1846 r. do czasów II wojny światowej majątek był w posiadaniu rodziny von Unrug. Od 1902 r. na terenie miejscowości odnotowywano gorzelnię.

Wroniniec jest dużą wsią, w typie ulicówki. W środkowej części miejscowości, po płd. stronie drogi głównej ulokowany jest zespół kościelno – cmentarny. Kościół ewangelicki pw. Trójcy św. wybudowany w pocz. XVII w., od XVIII w. pozostaje w stanie ruiny. Do dziś zachowane są mury obwodowe i wieża. Obiekt jest dominantą architektoniczną w sylwecie wsi. Cmentarz otaczający kościół założony został w XVII w. W płd. części cmentarza posadowiona jest kaplica grobowa rodziny von Hocke z II poł. XVIII w. Cmentarz z kaplicą znajdują się w złym stanie zachowania. Na zach. od zespołu kościelnego usytuowany jest zespół dworsko – folwarczny z parkiem będący dominantą przestrzenną. Część rezydencjonalna znajduje się po wsch. stronie założenia. Dwór z II poł. XVIII w. przebudowany został w I ćw. XX w. Na płn. i wsch. od dworu rozciąga się park krajobrazowy z II poł. XIX w. i pocz. XX w. Na terenie parku współcześnie usytuowany został duży kompleks budynków DPS. Część rezydencjonalna oddzielona jest od części gospodarczej murem. Na zach. od pałacu zlokalizowany jest folwark z czworobocznym podwórzem. Budynki mieszkalne i gospodarcze pochodzą z k. XIX i pocz. XX w. Zabudowa folwarczna usytuowana jest w płn. i płd. pierzei majdanu oraz w środkowej części podwórza. Poza podwórzem gospodarczym, na płn. od niego, po przeciwnej stronie drogi głównej, usytuowane są trzy budynki mieszkalne (nr 24, 25, 26) z obiektami gospodarczymi, pochodzące z pocz. XX w., przynależne do zespołu.

Historia cd., istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne w zał. nr 2.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.